

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 4 juni 2014, waarbij het ontwerpbesluit tot aanpassing van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (Kamerstuknummer 29 554, nr. 527) is aangeboden.

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Weeber

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen van de leden van de PvdA-fractie	3
	Vragen van de leden van de SP-fractie	3
	Vragen van de leden van de D66-fractie	6
II.	Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	6

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het ontwerpbesluit tot aanpassing van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

In de eerste plaats vragen deze leden zich af waarom het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten dient te worden aangepast. Begrijpen zij het goed dat dit ontwerpbesluit dient om het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten te harmoniseren met andere arbeidsongeschiktheidswetten? Zo ja, wordt hiermee het Schattingsbesluit aangepast om het te harmoniseren met de andere arbeidsongeschiktheidswetten of worden de andere arbeidsongeschiktheidswetten straks aangepast om ze te harmoniseren met dit Schattingsbesluit?

Welke andere arbeidsongeschiktheidswetten betreft het? De leden van de VVD-fractie zouden hiervan graag een uitputtende lijst zien.

Daarnaast verzoeken deze leden om een overzicht van alle verschillen tussen het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten en de andere arbeidsongeschiktheidswetten die met dit ontwerpbesluit geharmoniseerd (zullen) worden.

Ten aanzien van het in het ontwerpbesluit opgenomen nieuwe artikel 1a, lid 1, sub a vragen de leden van de VVD-fractie zich het volgende af. Moet de definitie in artikel 1a, lid 1, sub a, luidende «geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie» niet worden verruimd tot «geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie dan wel loonwaarde kan ontwikkelen als zelfstandige»? Zo nee, waarom niet? Waarom is er alleen sprake van arbeidsparticipatie in een arbeidsorganisatie en niet bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel?

Kan de Staatssecretaris aangeven wat precies de definitie is van basale werknemersvaardigheden? Hoe is dit meetbaar? Welke verantwoordelijkheid heeft de persoon in kwestie zelf om zich deze al dan niet eigen te maken? Wordt daar per individu nog onderscheid in gemaakt? Wanneer is hier sprake van verwijtbaarheid van de persoon in kwestie zelf?

Voorts vragen deze leden zich af waar het criterium van het in het ontwerpbesluit opgenomen nieuwe artikel 1a, lid 1, sub d op is gebaseerd?

Bij het in het ontwerpbesluit opgenomen nieuwe artikel 2a, lid 2, sub c, onder 3 hebben de leden van de VVD-fractie de vraag of de Staatssecretaris precies kan aangeven wat bedoeld wordt met «het voornemen de jonggehandicapte op enig moment nogmaals te beoordelen». Hoeveel jonggehandicapten worden nu niet herkeurd maar op een later moment en waarom? Wat is hiervoor het criterium en binnen welke termijn zal de herkeuring alsnog plaatsvinden?

Tot slot hebben de leden van de VVD-fractie nog een aantal vragen bij artikel 2a, lid 2, sub c, onder 5. Waarom wordt er voor gekozen om diegene die activiteiten verrichten in het kader van dagbesteding in de zin

van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vrij te stellen van herkeuring? Is de Staatssecretaris van mening dat deze groep per definitie geen mogelijkheid tot arbeidsparticipatie heeft? Zo ja, waarop is dit gebaseerd? Is de Staatssecretaris van mening dat in alle gevallen waar sprake is van voornoemde dagbesteding herkeuring niet zinvol is? Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel betrokkenen die gebruik maken van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) tevens activiteiten verrichten in het kader van de dagbesteding AWBZ, en hoeveel niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennis genomen van het ontwerpbesluit tot aanpassing van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten. Zij hebben hier enkele vragen over.

Deze leden hebben allereerst vragen over het begrip arbeidsvermogen. In hoeverre valt het verrichten van activiteiten in het kader van dagbesteding in de zin van de AWBZ onder het begrip arbeidsvermogen? Kan de regering een paar voorbeelden geven van taken die in het takenbestand van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) terecht kunnen komen? Om welke taken in het dagelijks leven zou het kunnen gaan?

Kan de Staatssecretaris nader toelichten wat wordt bedoeld met basale werknemersvaardigheden? Moet dan worden gedacht aan op tijd komen en veiligheidsvoorschriften volgen?

Waarom is er bij het derde vereiste – ten minste een uur aaneengesloten kunnen werken – gekozen voor ten minste een uur, en niet voor bijvoorbeeld twee uur? Wat wordt bedoeld met een «substantiële onderbreking»? Waarom is er bij het vierde vereiste – ten minste vier uur per dag belastbaar zijn – gekozen voor ten minste vier uur, en niet voor bijvoorbeeld drie of vijf uur?

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) vraagt of de beoordeling ook gevolgen gaat hebben voor het Schattingsbesluit ten aanzien van de beoordeling op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)? Blijven de verzekeringsvoorwaarden in de WIA gelijk of zijn er voornemens die via dit ontwerp op termijn te veranderen? Voor alle werknemers? Of alleen voor de doelgroep uit de Participatiewet?

De leden van de PvdA-fractie maken voorts opmerkingen over de wijze van beoordeling. Zij memoreren dat zij steeds hebben gepleit voor een zorgvuldig en objectief herbeoordelingsproces. Zij zijn blij dat niet iedereen voor de keuringsarts hoeft te verschijnen door goed gebruik te maken van reeds beschikbare gegevens. Ook zijn deze leden positief over de ruimte die gelaten wordt om lopende het proces bepaalde groepen toch nog uit te zonderen van nader onderzoek. Op welk moment worden de zogenoemde «Wajongers», dat wil zeggen het zittend bestand van de oude Wajong, geïnformeerd over de herbeoordeling van hun specifieke situatie? Wat is de verwachting over het aantal mensen dat na de herbeoordeling over arbeidsvermogen zal beschikken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben naar aanleiding van het ontwerpbesluit tot aanpassing van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten enkele vragen.

Deze leden vragen allereerst of het doel van het schattingsbesluit is de groei van het aantal uitkeringen op grond van de Wajong tegen te gaan. Zo nee, wat is wel het primaire doel? Zo ja, weegt dit zwaarder dan de

participatiedoelstelling? Hoe kan de Staatssecretaris volhouden dat er een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt komt, terwijl er sprake blijft van, Wet werk en bijstand (WWB), Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA), Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), Wajong, WIA, etc.?

Heeft deze herbeoordelingsoperatie ook gevolgen voor het schattingsbesluit ten aanzien van de WIA-beoordeling? Blijven de verzekeringsvoorwaarden in de WIA gelijk? Zo ja, zijn er plannen om deze op termijn te wijzigen? Zo nee, wat gaat er veranderen?

Deze leden vragen voorts of de Staatssecretaris de stelling kan weerleggen dat het financiële kader van de Participatiewet en de Wajong leidend zijn voor dit Schattingsbesluit. Zo ja, op welke manier? Waarom zijn essentiële delen zoals het takenbestand en het formuleren van de basale werknemersvaardigheden nog niet af? Zo nee, zijn (en worden) de keuringseisen gebaseerd op het budget? Vindt de Staatssecretaris dat mensen in de Wajong hierdoor een eerlijke kans krijgen op een echte baan? Vindt de Staatssecretaris dat mensen in de Wajong hierdoor een eerlijke kans krijgen op financiële zelfstandigheid?

Met betrekking tot het onderwerp arbeidsvermogen hebben de leden van de SP-fractie de volgende vragen.

In welk opzicht verschilt de nieuwe invulling van de term «mogelijkheden tot arbeidsparticipatie» van de huidige praktijk? Wat houdt de ondergrens van arbeidsvermogen in? Wat wordt bedoeld met de zin dat de beschrijving van taken minder gedetailleerd zal plaatsvinden dan de beschrijving van functies die worden gebruikt voor het bepalen van verdienvermogen? Waarom wordt hier gekozen voor een andere beoordeling dan thans wordt gehanteerd bij arbeidsongeschiktheidsbeoordelingen? Is, om het arbeidsvermogen te bepalen, bepaling van de mate van arbeids(on)geschiktheid geen voorwaarde?

Wat wordt bedoeld met «de verwachting is dat de taken, waar dat mogelijk bij aanvang niet het geval is, in ieder geval op termijn, wanneer het aantal banen voor de doelgroep van de Participatiewet is toegenomen, wel zullen voorkomen»? Zijn dit verzonnen taken? Aan welke taken kan dan worden gedacht? Waarom wordt voor de minimale belastbaarheid de grens van vier uur gehanteerd? Waarom niet vijf uur of drie uur? Waarom is het takenbestand nog niet klaar? Wanneer is het takenbestand af?

De leden van de SP-fractie lezen dat wanneer iemand buiten de arbeids-sfeer in staat is om taken te verrichten, dit ook zou moeten gelden voor betaald werk. Betekent dit dat het uitvoeren van enig huishoudelijk werk of het verzorgen van een kind aanleiding kan zijn om vast te stellen dat iemand voldoende arbeidsvermogen heeft?

Waarom is er nog geen duidelijkheid over de basale werknemersvaardigheden? In hoeverre kan de Kamer een oordeel vormen over het Schattingsbesluit als deze vaardigheden nog niet zijn vastgesteld? Binnen welke termijn gaat het UWV hiervoor beleid ontwikkelen?

Waarom is het volgens de Staatssecretaris niet relevant of er tijdens de werkzaamheden toezicht moet worden uitgeoefend? Deelt de Staatssecretaris de mening dat de mate van toezicht wel degelijk bepalend is voor de mate van zelfstandigheid? Op welke wijze wordt de mate van zelfstandigheid meegewogen bij de vaststelling van de arbeidsproductiviteit? Kan het voorkomen dat bij mensen die permanente begeleiding of toezicht nodig hebben, wordt geconcludeerd dat ze voldoende arbeidsvermogen hebben?

Klopt de constatering dat iedereen die in staat is minimaal twee keer per dag een aaneengesloten uur te kunnen werken, in staat is om op een knop te drukken en adequaat kan reageren op signalen en verzoeken op zijn/haar werkplek, in principe in staat is om te werken? De leden van de

SP-fractie ontvangen graag een toelichting van de Staatssecretaris op het antwoord op deze vraag.

Op welke punten verschilt de beoordeling van het arbeidsvermogen met de huidige praktijk?

In welke gevallen is een verzekeringsgeneeskundig onderzoek voldoende om te beoordelen of iemand arbeidsvermogen heeft? Waarom vindt in een aantal gevallen geen arbeidsdeskundig onderzoek plaats? Waarom is dit niet standaard, aangezien de herkeuringen betrekking hebben tot het vaststellen van het arbeidsvermogen? In hoeverre valt dit te rijmen met de toezegging in het plenaire debat op 19 februari 2014 over de Participatiewet dat de arbeidsdeskundige een belangrijke rol speelt bij de herbeoordeling?

Ten aanzien van de beoordeling van het zittend bestand hebben de leden van de SP-fractie de volgende vragen.

Krijgen alle Wajongers een herkeuring? Krijgen zij allen een beschikking met bezwaar- en beroepsmogelijkheid? Op basis van welke gegevens maakt het UWV de planning voor de herkeuring? Wanneer en op welke wijze wordt deze planning bekend gemaakt? Op welke manier wordt hierover alsmede over rechten en plichten gecommuniceerd? Waar kunnen Wajongers met vragen over deze hele herbeoordelingsoperatie aankloppen? Hoeveel capaciteit en middelen zijn gemoeid met de herbeoordelingsoperatie? Heeft het gevolgen wanneer oWajongers zich niet zelf melden voor begeleiding? Is er recht op begeleiding voor oWajongers? Kunnen mensen met een oWajong eisen dat herbeoordeling plaats vindt door een arts en een arbeidsdeskundige? Bij de herbeoordeling van oWajongers wordt gekeken tot 2008, hierbij is het dossier leidend. Op welke manier wordt vooruitgang of juist achteruitgang beoordeeld? Klopt het dat van iedereen die sinds 2008 een dag heeft gewerkt op basis van het dossier wordt geconcludeerd dat er sprake is van arbeidsvermogen? Op welke wijze wordt beoordeeld of dossiers nog actueel zijn? Hoe wordt op basis van een dossier vastgesteld hoeveel arbeidsproductiviteit iemand heeft? Waarom moeten mensen die het niet eens zijn met de beslissing van het UWV over hun Wajong zich melden bij het college van hun gemeente? Kan worden gegarandeerd dat ieder college op een eenduidige en uniforme manier naar de bezwaren kijkt? Op welke manier wordt gegarandeerd dat het financiële kader van een gemeente niet leidend is bij de beoordeling of iemand alsnog recht heeft op Wajong?

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris voorts of zij het moreel aanvaardbaar vindt dat de Wajongers die in 2004 een brief kregen dat ze niet meer zouden worden herkeurd, toch worden herkeurd. Op welke manier worden deze mensen benaderd?

Kan de Staatssecretaris aangeven welke verschillen er zijn in de beoordeling van een Wajonger die in 2004 te horen heeft gekregen niet meer te worden herkeurd en een Wajonger die vanaf 2012 een Wajong-uitkering heeft en binnenkort ook wordt herkeurd?

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen twee vrouwen van 25 jaar waarvan beiden een arbeidsvermogen van minder dan 20% is vastgesteld en waarvan de een sinds 2012 een Wajong-uitkering heeft en de ander op 2 januari 2015 een aanvraag doet voor een Wajong-uitkering?

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen twee mannen van 27 jaar waarvan bij beiden een arbeidsvermogen van 50% is vastgesteld en waarvan de een sinds 2012 een Wajong-uitkering heeft en de ander op 2 januari 2015 een aanvraag doet voor een Wajong-uitkering?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennis genomen van het ontwerpbesluit tot aanpassing van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheids-wetten. Zij hebben hierover enkele vragen.

Deze leden lezen dat één van de criteria voor arbeidsvermogen is, om een taak te kunnen uitvoeren in een arbeidsorganisatie. Wordt bij dit criterium ook gekeken naar de mogelijkheid dat er daadwerkelijk functies te creëren zijn waarin die taken kunnen worden uitgevoerd?

Welke vaardigheden vallen onder het andere criterium voor arbeidsvermogen: het hebben van basale werknemersvaardigheden?

Zien de leden van de D66-fractie het juist dat het volledige zittend bestand van de Wajong beoordeeld wordt op arbeidsvermogen? Betekent dit bijvoorbeeld ook dat het UWV mensen die in 2018 de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, gaat beoordelen?

De leden van de D66-fractie lezen dat het «nodig kan zijn dat het UWV een beoordeling uitvoert» als een Wajonger aangeeft dat de gegevens waarop de voorgenomen beschikking wordt gebaseerd volledig of onjuist zijn.

Wie bepaalt in dat geval of er dan een beoordeling wordt uitgevoerd?

Deze leden merken op dat van Wajongers die een verhoging van de uitkering hebben op grond van artikel 3:9 van de Wajong, wordt aangenomen dat zij geen arbeidsvermogen hebben. Zij vragen of dit ook geldt voor hulpbehoevende Wajongers die geen verhoging van de uitkering krijgen, omdat zij in een inrichting zijn opgenomen en de kosten van verblijf ten laste van een zorgverzekering of een verzekering inzake ziektekosten komen. Kan van Wajongers die een verhoging van de uitkering krijgen vanwege een voorlopig blijvende toestand van hulpbehoevendheid, worden geconcludeerd dat zij duurzaam geen arbeidsvermogen hebben?

De leden van de D66-fractie vragen naar de planning van de herbeoordeling. Kan de Staatssecretaris toelichten welke groepen op welk moment door het UWV wordt herbeoordeeld?

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris tot slot om te reageren op de visie van de voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde, die stelt dat het voor de verlaging van de Wajonguitkering per 2018, een herbeoordeling in 2015 en 2016 «verspilling van tijd en geld is», omdat veel mensen in 2018 zullen zeggen dat hun situatie veranderd is, waardoor een nieuwe keuring nodig zou zijn.

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris